

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра Фінансів

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____
(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 20__ року

Дипломна робота
за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліст
з теми:
«ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА
НАПРЯМИ РОЗВИТКУ»

Виконала: студентка 6 курсу, гр.С-7
спеціальності

7.03050801 Фінанси і кредит
(шифр і назва спеціальності)

Попик Г.О.

Керівник: к.е.н., доцент Слатвінська М.О.

Рецензент: _____

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні основи побудови податкової системи.....	6
1.1 Сутність та економічні засади формування податкової системи.....	6
1.2 Закономірності еволюції податкової системи.....	29
1.3 Нормативно-законодавче забезпечення та інструментарій функціонування податкової системи	48
Розділ 2. Оцінювання ефективності функціонування податкової системи України	58
2.1. Моніторинг податкових надходжень до Зведеного бюджету України	58
2.2. Новації податкової системи і їх вплив на інвестиційну діяльність підприємств, добробут населення та економіку країни	77
2.3. Оцінка ефективності реалізації податкової системи України	94
Розділ 3. Пріоритетні напрямки вдосконалення податкової системи України	106
3.1 Зарубіжний досвід побудови податкової системи та його адаптація до умов в Україні.....	106
3.2 Нові стратегічні завдання реформування податкової системи України в контексті євроінтеграції.....	126
Висновки	134
Список використаної літератури	138
Додатки.....	147

ВСТУП

Актуальність теми. Податкова система відіграє провідну роль у формуванні доходів держави. Для стимулювання господарської і підприємницької ініціативи повинна діяти раціонально організована система оподаткування. Тому висвітлення проблем існуючої податкової системи та пошук шляхів їх вирішення є важливим та актуальним питанням.

На сьогодні в українській системі оподаткування та у податковій системі в цілому існує низка проблем, які негативно впливають на повноцінне функціонування податкової системи, а саме:

- складність адміністрування податків та податкових платежів;
- порушення принципів економічної, соціальної справедливості та рівномірності податкового навантаження;
- негативний вплив політики в сфері оподаткування на стан національної економіки та ін.

Податкова система України пройшла поетапне формування та зазнавала змін в ході історичного розвитку. Останній етап почався 2015 року, з прийняттям нових податкових реформ, та триває по сьогодні. Перехід на новий етап стимулювала європейська інтеграція України та впровадження реформ для відповідності української податкової системи європейським стандартам.

Спостерігаючи перші результати реформ, можна зробити висновок щодо їх дієвості та результативності, а також запропонувати методи удосконалення діючої податкової системи.

Саме тому, вирішення даних проблем зумовлює поглиблене дослідження функціонування діючої податкової системи та можливі шляхи реформування.

Проблеми теорії та практики податкових надходжень, а також їх структура, були розглянуті у наукових працях як зарубіжних учених, так і вітчизняних. Деякі питання удосконалення податкової системи та збільшення податкових надходжень державного бюджету розглянуто у наукових працях відомих українських вчених у таких, як: Кондратенко М.Б., Мельник М.В., Соколовська О.М., Василюк О.Д.,

Горбач Л.М., Зубенка В. В., Карліна М.І., Новосад Л.М., Павлюк К.В., Поддєрьогіна А.М., Рудик А. Ю., Самчинської І.В. та інших.

Об'єкт: формування і практика реалізації податкової системи України з притаманними їй фіскально-регулюючими механізмами впливу на соціально-економічне життя суспільства.

Предмет: податкова система України та інструментарій її функціонування. Невід'ємною складовою побудови економіки ринкового типу та формування ринкових структур є вдосконалення податкової системи держави. А тому варто розглянути, які проблеми існують в податковій системі України та які є можливі шляхи для їх вирішення.

Мета: поглиблення теоретичних засад податкової системи, етапів її становлення та визначення основних напрямків її удосконалення з урахуванням інтеграційних процесів в Україні.

Для досягнення поставленої мети в дипломній роботі необхідним є вирішення наступних завдань:

- визначити сутність та економічні засади формування податкової системи;
- дослідити закономірності еволюції податкової системи;
- вивчення нормативно-законодавчого забезпечення та інструментарію функціонування податкової системи;
- провести моніторинг податкових надходжень до Зведеного бюджету України;
- дослідити новації податкової системи і оцінити їх вплив на інвестиційну діяльність підприємств, добробут населення та економіку країни в цілому;
- провести оцінку ефективності реалізації податкової системи України;
- дослідити зарубіжний досвід побудови податкової системи та його адаптація до умов в Україні;

- визначити нові стратегічні завдання реформування податкової системи України в контексті євроінтеграції.

Методи дослідження. Для досягнення мети дипломної роботи та вирішення поставлених задач використовувався системний підхід, що дав можливість провести комплексне дослідження процесів формування та функціонування податкової системи. При дослідженні сутності та економічних засад формування податкової системи, ідентифікації понятійного апарату використовувалися такі загальнонаукові методи пізнання, як: аналіз та синтез, індукція та дедукція, абстрагування та конкретизація, метод аналогії. В процесі дослідження закономірностей еволюції податкової системи використано історичний метод. У ході оцінювання ефективності реалізації податкової системи України та дослідження світового досвіду використано такі специфічні методи, як: метод групувань, порівняння, статистичного аналізу. Для наочного зображення статистичного матеріалу, використано методи узагальнення та графічного зображення даних.

Інформаційною базою є: законодавчі та нормативні акти стосовно податкової системи, дисертаційні та монографічні дослідження, експертні висновки, періодична економічна література, статистичні звіти та інтернет ресурси.

Структура роботи. Дипломна робота складається із: вступу, трьох розділів, висновків і списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи становить 173 сторінок, із них 146 сторінок основного тексту. Робота містить 14 таблиць та 22 рисунки, список використаних джерел містить 113 найменувань.

ВИСНОВКИ

Дипломна робота містить узагальнену теоретичну базу стосовно процесів становлення, розвитку, функціонування та реформування податкової системи України.

Вирішення поставлених завдань є підставою для виділення й узагальнення основних результатів проведеного дослідження, що полягають у наступному:

1. У рамках проведення ідентифікації понятійного апарату податкової системи виділено основні компоненти даної категорії: сутність поняття „податкова система”, складові даної системи. Дослідження принципів побудови податкової системи, як одних із її складових, регламентовані Податковим кодексом України, дало змогу запропонувати узагальнені принципи податкової системи.

2. У результаті дослідження закономірностей еволюції податкової системи встановлено, що виникнення та становлення податків і оподаткування пов'язано з соціально-економічним розвитком держави і суспільства. Різні науковці по-різному ставляться до визначення періодів еволюції податків, виходячи з їх економічного змісту, функцій, які вони виконують, співвідношення прямих та непрямих податків тощо. Найбільш поширеним уявленням сьогодні є існування трьох етапів розвитку податків: перший етап охоплює стародавній світ і початок середніх віків, другий – XVI – XVIII ст., третій етап припадає на XIX ст. і продовжується по наші часи.

3. В процесі вивчення нормативно-законодавчого забезпечення та інструментарію функціонування податкової системи виявлено, що ефективність діючої податкової системи держави залежить від існуючої податкової бази. До податкової бази входять закони, Укази Президента України, постанови Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, інші нормативно-правові акти. Також, подальший розвиток податкової системи залежить від різних державних інститутів, які переважно відіграють фіскальну роль та впливають на податкову систему країни, до них відносяться: Верховна Рада України та її комітети, Кабінет Міністрів України, митні органи, державні позабюджетні фонди, місцеві органи самоврядування, Державна фіскальна служба.

4. У результаті проведення моніторингу податкових надходжень до Зведеного бюджету України було встановлено, що податкові надходження у структурі доходів Зведеного бюджету України становлять найбільшу частку з поміж інших доходів бюджету. Розраховані показники свідчать, що роль податкових надходжень є дуже значна, а тому ефективність здійснення державою покладених на неї функцій та добробут суспільства в основному залежить від розміру сплачених податків.

Для підвищення доходів до Зведеного бюджету України, необхідно підвищити податок на прибуток для великих підприємств, оскільки це дасть змогу збільшити доходи від цього податку не завдаючи додаткового податкового тягаря на малий та середній бізнес. Також необхідно переглянути умови сплати податку на розкішні автомобілі, оскільки існуючий податок на автомобілі, базою оподаткування якого є об'єм двигуна, можливо легко обійти, якщо купити новий розкішний автомобіль з об'ємом менше 3000 см³. Ще одним кроком до збільшення податкових надходжень є перегляд умов надання пільг. Пільгове оподаткування слід надавати лише галузям з високим технічним потенціалом.

5. В ході дослідження новацій податкової системи і оцінки їх впливу на інвестиційну діяльність підприємств, добробут населення та економіку країни в цілому було виявлено такі основні податкові новації:

– *Податковий компроміс.* Так, податковий компроміс полягатиме в звільненні від юридичної відповідальності платників податків за зниження податкових зобов'язань по податку на прибуток підприємств і ПДВ за будь-які податкові періоди до 1 квітня 2014 року з урахуванням встановлених ПКУ термінів давності;

- *зміна ставок і порядку стягування Єдиного соціального внеску;*
- *Податкова реформа: податок на прибуток;*
- *Податкова реформа: податок на доходи фізичних осіб;*

– *Податок на додану вартість (ПДВ)*. Пропонується продовжити до 31 грудня 2017 року звільнення від обкладення ПДВ операцій по постачанню (в т.ч. експорту) зернових і технічних культур за винятком підприємств-сільгоспвиробників;

– *Акцизний податок*. Пропонується розширити перелік підакцизних товарів;

– *Місцеві податки*. В рамках податкової реформи запропоновано надати право місцевим органам влади встановлювати:

- ставки податку на нерухомість (жилою і нежилою) в розмірі до 2 % мінімальної зарплати за 1 кв. м площі;

- пільги по податку на житлову нерухомість фізичним особам, виходячи з їх майнового стану і рівня доходів, зокрема через встановлення неоподатковуваної площі таких об'єктів, і релігійним організаціям;

- податок на розкішні автомобілі (обсяг двигуна більше 3 тис. куб. см – для дизельного двигуна, 3 тис. куб. см – для бензинового двигуна, вік яких не перевищує 5 років) по ставці 25 000 грн. в рік;

- *Спрощена система оподаткування*. З 1 січня 2015 року діють чотири групи єдиного податку замість колишніх шести;

- *Військовий збір*;

- *введення додаткового імпортного збору*.

Таким чином, зміни в оподаткуванні юридичних осіб і громадян покликані спростити і здешевити систему адміністрування податків

6. При проведенні оцінки ефективності реалізації податкової системи України виявлено, що податкова політика України, поки що, не перетворилася на конкурентну перевагу у процесі залучення інвестицій.

7. На основі дослідження зарубіжного досвіду побудови податкової системи та його адаптації до умов в Україні можна зробити висновок, що податкова система України потребує значного вдосконалення, має базуватися на обґрунтованій

адаптації передового зарубіжного досвіду до умов, що склалися в країні, але не зводиться до формального копіювання моделі оподаткування інших країн.

8. При визначенні нових стратегічних завдань реформування податкової системи України в контексті євроінтеграції, було запропоновано ряд реформ та рекомендацій по їх втіленню в життя:

- наближення податкового законодавства України до норм країн ЄС;
- удосконалення податкового законодавства;
- активна співпраця органів податкової служби з представниками бізнесу;
- співробітництва та взаємодопомога між ДФСУ з фіскальними органами країн ЄС, США, яка спрямована на посилення міжнародної співпраці;
- підвищення ефективності функціонування органів різних рівнів та перетворення ДФСУ з контролюючого органу на сервісну службу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Doing Business 2014: Economy Rankings / International Bank for Reconstruction and Development, the World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/>
2. Price waterhouse Coopers. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pwc.com/ua/ru.html>
3. Альтернативні системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва [Текст] : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Слатвінська Марина Олександрівна ; Одес. держ. екон. ун-т. - О., 2011. - 268 арк. - Бібліогр.: арк. 245-268.
4. Аналіз індексу конкурентоспроможності України в 2013-2014 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://infolight.org.ua/content/analiz-indeksu-konkurentospromozhnosti-ukrayini-v-2013-2014-rr>
5. Бадида М. Історії оподаткування на землях України до 1991 р. / М. Бадида // Збірник наукових праць Академії ДПС України. - 2000. - 4 (10). - С. 95-102.
6. Баранова В. Г. Податкова система: [навч. посіб.]/, В.Г. Баранова. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.
7. Бізнес назвав податки і корупцію найбільшими проблемами [Електронний ресурс]. –
8. Режим доступу: http://news.dt.ua/ECONOMICS/biznes_nazvav_podatki_i_koruptsiyu_naybilshimi_probleмами-92743.html
9. Бюджетний кодекс України № 2456-VI від 08.07.2010 (зі змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. –rada.gov.ua.
10. В Україні на єдиному податку працює 300 тисяч „оптимізаторів” [Електронний ресурс] / Михайло Бродський. – Режим доступу до ресурсу: http://www.chp.com.ua/index.php?code=8717&show_all=YES.
11. Вибір критерію економічної ефективності [Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу: <http://www.paragonstate.com/vnutrfrmove-planuvannya/91-vibr-kriteriyu-ekonomchnoefektivnost-.html>.
12. Виговська В. В. Малий бізнес України: сучасний стан і тенденції розвитку / В. В. Виговська // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №1(91). – С. 59–64.
13. Висновок щодо виконання Державного бюджету України за 2012 рік [Електронний ресурс]. –Режим доступу: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16741935/Visnovok_2012.pdf

14. Висновок щодо виконання Державного бюджету України за перше півріччя 2013 року// Офіційний сайт Рахункової палати України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.acrada.gov.ua/doccatalog/document/16742473/Bul_6_mis_2013.pdf
15. Вишне夫斯基 В. П. Методологические основы совершенствования налогообложения предприятий: дис. доктора экон. наук: 08.06.01 / Вишне夫斯基 Валентин Павлович. — Донецк, 1998. — 410с.
16. Всеукраїнська спілка вчених-економістів– [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.vsve.ho.ua
17. Гайдуцький П. Податкова реформа — виклик для України / П. Гайдуцький // Дзеркало тижня. – 17.01.2014. - №1. – С.8
18. Главный правовой портал Украины: Лига-закон // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ligazakon.ua/>.
19. Грін О. Методи оцінки ефективності системи оподаткування підприємницької діяльності громадян в Україні [Електронний ресурс] / Вісник львівського університету. – 2008. – вип.40. - С. 331-335. – Режим доступу до ресурсу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/vhnu/Ekon/2008_40/71_o_Grin.pdf.
20. Державна казначейська служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>
21. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
22. Економічна енциклопедія / за ред.. С.В. Мочерного. – [В 3 т. Т.1]. – К.: Вид. центр “Академія”, 2002. – 950 с.
23. Європейський бізнес негативно оцінює податкові реформи в Україні / Українська правда [Електронний ресурс]. – 11.02.2015 р. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/news/2015/02/11/527720/>
24. Єфименко Т. І. Податки в інституційній системі сучасної економіки / Т. І. Єфименко ; НАН України, Ін-т екон. та прогнозів. — К., 2011. — 688 с.
25. Жигаленко О.В. Исследование понятия налогового контроля / О.В. Жигаленко// Економіка. Фінанси. Право. – 2007. - №6. - С. 14-19. - 0,38 д. а.
26. Жигаленко О.В. Международный опыт в системе повышения эффективности налогового контроля в Украине / О.В. Жигаленко // Материали Межвузовской научно-практ. конф. ученых, рук-лей, специалистов и преподавателей «Значение внешнеэкономической

- деятельности предприятий для дальнейшего развития экономики региона” / Под ред. Сирош Н.В. – Симферополь, 2006. – 157 с. - С. 127-130.
27. За 10 місяців 2012 року до бюджету додатково надійшло 21 млрд. грн. // Офіційний портал ДПС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/diyalnist-dpaukraini/zabezpechennya-nadhodjen/74479.html>
28. Завдяки слідчим Міндоходів бюджету відшкодовано вдвічі більше збитків, ніж минулого року <http://minrd.gov.ua/media-tsentr/novini/116082.html>
29. Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава: Програма економічних реформ на 2010-2014 роки / Комітет з економічних реформ при Президентові України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf
30. Захожай В. Б. Система оподаткування та податкова політика: навч. посібник / В. Б. Захожай, Я. В. Литвиненко, К. В. Захожай, Р. Я. Литвиненко. [Під заг. ред. В.Б. Захожая та Я. В. Литвиненка]. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 468 с.
31. Звіт Міністерства фінансів України за 2013-2012рр.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mfu.gov.ua
32. Звіт Міністерства фінансів України за 2014-2013рр. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mfu.gov.ua
33. Іванишина О. С. Удосконалення адміністрування прямих податків як чинник підвищення їхньої фіскальної ефективності / О. С. Іванишина // Актуальні проблеми економіки. — 2010. — № 6 (108). — С. 221-225.
34. Іванов Ю. Б. Малий бізнес: управління податками: Монографія / Ю. Б. Іванов, К. В. Петросянц. – Х.: ВД”ІНЖЕК”, 2009. – 352 с.
35. Київський портал підтримки та розвитку [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.kievbusinesscentre.com.ua
36. Консалтингове агентство MPP Consulting . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mppconsulting.com.ua
37. Концепція реформування податкової системи: Проект ДПС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://fpsu.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=8565%3A-l-r&catid=61%3A2009-07-30-20-02-53&Itemid=96&lang=uk
38. Крисоватий А. І. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори : Монографія / А. І. Крисоватий, В. А. Валігура. — Тернопіль : Підручник і посібник, 2010. — 248 с.

39. Кучерявенко М. П. Податкове право України: академічний курс: підручник / М. П. Кучерявенко. — К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. — 701 с.
40. Кушнірчук Ю. М. Оптимізація рівня фіскального навантаження з метою економічного забезпечення держави / Ю. М. Кушнірчук // Науковий вісник НЛТУ України. — 2010. — Вип. 20.11 — С. 161–169.
41. Лактіонова Л.О. Використання Україною досвіду республіки Білорусь у частині розбудови ефективної системи оподаткування [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.asta.edu.ua
42. Луценко І.С. Податкове стимулювання залучення прямих іноземних інвестицій в Україну / І.С. Луценко // Інвестиції: практика і досвід». ТОВ ДКС «Центр» – 2013 – № 18 – С.14-12. Волохова І.С. Місцеві фінанси та перспективи поглиблення фінансової децентралізації в Україні [Монографія] / І.С. Волохова. – Одеса: Атлант, 2014. – 462 с.
43. Мельник В. М. Обмежувальна та стимулювальна роль податків / В. М. Мельник // Фінанси України. — 2006. — № 1. — С. 31–37.
44. Мельник В. М. Податки та їхній вплив на виробництво : Дис... канд. екон. наук (08.04.01) / Одеський держ. економічний ун-т. - О., 1998. - 178л. :
45. Мельник В.М. Оподаткування: наукове обґрунтування та організація процесу: Монографія. – К.: “Комп’ютерпрес”, 2006. – 277 с.: іл., табл. – Бібліогр.: с. 228–237 (17,3 д.а.).
46. Мельник Л. Г. Економіка підприємства: конспект лекцій: навч. посіб. / Л. Г. Мельник, О. І. Корінцева. – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2004. – 412 с.
47. Мельник О. Я. Індикатори рівня розвитку національних податкових систем / О. Я. Мельник // Вісник Хмельницького національного університету. — 2010. — № 4. — Т. 1. — С. 114–119.
48. Мельник П. В. Розвиток податкової системи в перехідній економіці: Монографія [Електронний ресурс] / Академія державної податкової служби України.-Ірпінь, 2001. – 362 с. Режим доступу до ресурсу: <http://in1.com.ua/book/17306/13824>.
49. Мельник П. В., Данілов О. Д., Ходаківська В. П., Вдовиченко М. І., Сунцова О. О. Податкова система України. Практикум : Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів освіти / Державна податкова адміністрація України; Академія держ. податкової служби України. - Ірпінь, 2001. - 254с.

50. Медведкова Н. С. Перспективи запровадження податкових механізмів стимулювання інноваційно-інвестиційного розвитку в Україні// Стратегічні пріоритети. – 2013.- № 4 (29).- с. 15-22
51. Місцеві бюджети, податки і збори (закон, практика, проблеми) / Управління по зв'язках з місцевими органами влади і органами місцевого самоврядування апарату Верховної Ради України / В.А. Граб (відп.ред.), О.А. Нескоромний (упоряд.). - К. : Парламентське вид-во, 2000. - 232с.
52. Молдован О. Дестимулюючі пільги / О.Молдован // Дзеркало тижня. – 30.08.2013. - №31. – С.7
53. Молдован О. О. Державні фінанси України: досвід та перспективи реформ: монографія / О. Молдован. – К. : НІСД, 2011. – 380 с.
54. Мочерний С.В. Економічна теорія : підручник / С.В. Мочерний, М.В. Довбенко. - К. : Вид. центр "Академія", 2004. - 856 с.
55. Налоги в условиях экономической интеграции / [Бард С. В., Павлова Л. П., Заяц Н.Е. и др.] ; под. ред. С. В. Барда и Л. П. Павловой. – М. : КНО- РУС, 2004. — 208 с.
56. Національний банк України: офіційне інтернет-представництво [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
57. Не узаконена преференція [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=3205434.
58. Олійник О. В. Податкова система: навчальний посібник / О. В. Олійник, І. В. Філон. — Київ: Центр навчальної літератури, 2006. — 456 с.
59. Оподаткування в Україні: навч. посібник [Н. М. Деєва, Н. І. Редіна, Т. О. Дулік; рец.: В. П. Косарчук, С. В. Шинкаренко, І. Л. Сазонець.] – Київ : Центр учбової літератури, 2010. – 544 с.
60. Оптимізація оподаткування та незаконне ухилення від сплати податків: позиція підприємців, фіскалів та юристів [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.audyt.lviv.ua/nashi-publikacii/8-optymizacija-opodatkuvannja-ta-nezakonne-uhylennjavid-splaty-podatkiv-pozycja-pidpryjemciv-fiskaliv-ta-jurystiv.html>.
61. Орлик В., Орлик С. Історія оподаткування України (з часів Київської Русі – до сьогодні) // Вісник податкової служби України. - 2013. - № 45. - С. 5-54.

62. Орлова В. О. Вплив спрощеної системи оподаткування на подальший розвиток малого бізнесу / В. О. Орлова // Всеукраїнський науково-виробничий журнал: Сталий розвиток економіки. – 2012. – № 3. – С. 78-81.
63. Основи оподаткування: навч. посібник [П. К. Бечко, О. А. Захарчук ; рец.: В. М. Опарін, А. Т. Опря, А. С. Музиченко.] - Київ : Центр учбової літератури, 2009. - 168 с.
64. Офіційна Інтернет – сторінка Міністерства доходів і зборів України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/>
65. Офіційний портал Верховної Ради України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua/>.
66. Офіційний портал Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.dp.sfs.gov.ua
67. Оцінка інфляції (грудень 2012 року) // Офіційне інтернет-представництво Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document;jsessionid=BD608BD2172B63079499F656291B5DC6?id=119879>
68. Плєскач В. Удосконалення податкового механізму на основі супроводу змін до норм податкового законодавства / В. Плєскач // Банківська справа. — 2013. — № 7. — С. 75-93.
69. Податки в Україні: від каральної до стимулюючої функції: Зб. наук. ст. / За ред. Я. А. Жаліла. — К.: Альтерпрес, 2003. — 120 с.
70. Податківці: апетит приходить під час їди [Електронний ресурс] / Економічна правда 18.11.2010 р. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.urist.in.ua/archive/index.php/t-118619.html>.
71. Податкова політика в Україні та її нормативно—правове забезпечення: Тематичний збірник в 2-х томах. —К., 2001. — 172 с.
72. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій: Навч. посібник / За ред. Ю. Б. Іванова, І. А. Майбурова. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2010. – 492 с.
73. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : Затверджений Верховною Радою України 2 грудня 2010 року № 2755-VI. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=2755-17>
74. Податковий кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 4 жовтня 2012 року : (офіційний текст). — К. : Паливода А. В., 2012. — 656 с.
75. Податкові важелі та стимули розвитку господарських систем (теоретичні засади та практика використання): Монографія / За заг. ред. В.Л. Андрущенко, В.М. Мельника –

- Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2006. – 210 с.: іл., табл. – Бібліогр.: с. 178–208 (особистий внесок: теоретичні узагальнення щодо історичних етапів розвитку податків та оподаткування, розробка пропозицій стосовно вдосконалення фіскальних та стимулюючих (обмежуючих) механізмів податкової системи – 5,1 д.а.).
76. Принципи побудови та критерії оцінки податкової системи: [Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу: http://polkaknig.narod.ru/econom/RPSvPE_M/23.htm
77. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон України від 28 .12.2014 № 71-VIII. [Електронний ресурс]//Офіційний сайт державної фіскальної служби. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/zakoni-ukraini/63462.html>
78. Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента № 726/2012 від 24.12.2012 р. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/726/2012>.
79. Про місцеві податки і збори : Декрет Кабінету Міністрів України № 56–93 від 20.05.1993 р. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/56-93/ed19930520>
80. Про податки і збори населенню України: Посібник /Азаров М.Я., Бондаренко Г. І., Мельник П. В., Лекарь С. І., Зайцев В. І., Макаров Д. В., Тарангул Л. Л. — Ірпінь, 2000. — 206 с.
81. Про податок на прибуток підприємств і організацій : Декрет Кабінету Міністрів України № 12–92 від 26.12.1992 р. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/12–92/ed19921226/para067#o67>.
82. Про систему оподаткування : Закон Української радянської соціалістичної республіки № 1251-XII від 25.06.1991 р. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1251–12/ed19910625>
83. Про створення Академії державної податкової служби України : Постанова Кабінету Міністрів України № 2346 від 21.12.1999 р. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2346–99-%D0%BF>
84. Про утворення Державної податкової адміністрації України та місцевих державних податкових адміністрацій : Указ Президента України № 760/96 від 22.08.1996 р.

- [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/760/96/ed19960822>
85. Прокопенко Н. С. Податкове регулювання агропромислового виробництва : Монографія. — К. : ННЦ ІАЕ, 2009. — 316 с.
 86. Пушкарёва В. М. История финансовой мысли и политики налогов: учеб. Пособие / В. М. Пушкарёва. — М.: ИНФРА-М, 1996. — 191 с.
 87. Рудик А. Ю. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2012 рік / Рудик А. Ю., Зубенко В. В., Самчинська І. В. - ІБСЕД, Проект “Зміцнення місцевої фінансової ініціативи”, USAID. – К.: 2013. – 73 с.
 88. Саблук П. Аграрна складова в економічних реформах України // Вісник НАН України. — 2001. — № 2. — с. 43 — 59.
 89. Саблук П. Нова економічна парадигма формування стратегії національної продовольчої безпеки України в ХХІ ст. — К.: ІАЕ УААН, 2001. — 94 с.
 90. Сідельникова Л. Диспропорції податкової складової бюджетних ресурсів держави та шляхи їх усунення [Текст] / Л. Сідельникова // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: збірник наукових праць. – 2013. – Вип. 23. – С. 183-188.
 91. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов. — т. 1. — М. — Л.: Гос. соц. — экон. Изд-во, 1935. — XX 371 с.
 92. Соколовська А. М. До питань про податкову реформу в Україні / А. М. Соколовська // Фінанси України. — 2006. — № 4. — С. 55–61.
 93. Соколовська А. М. Податкова політика в Україні / А. М. Соколовська // Розбудова держави. – 1998. – № 9/10. – С. 35.
 94. Соколовська А. М. Податкова системи держави: теорія і практика становлення / А. М. Соколовська. — К.: Знання-Прес, 2004. — 454 с.
 95. Сторожук О. В. Принципи побудови і функціонування оптимальної податкової системи / О. В. Сторожук // Економіка АПК. — 2003. — № 1. — С. 97 – 104.
 96. Субтельний О. Історія України / О. Субтельний. - К. : Вид-во "Либідь", 1998. - 340 с.
 97. Суторміна В. М., Федосов В. М., Андрущенко В. Л. Держава-податки-бізнес (із світового досвіду фіскального регулювання ринкової економіки). — К.: Либідь, 1992. — 328 с.
 98. Теорія фінансів: Навч. посібник для студентів екон. спец. // За загальною редакцією Чернявського О. П., Мельника П. В., Мельника В. М. — К., 2000. — 385 с.

99. Теорія фінансів: Підручник / П. І. Юхименко та ін.; заг. ред. В. М. Федосов, С. І. Юрій. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 576 с.
100. Тимченко О. М. Податковий менеджмент: Навч-метод. посібник для самоствивч. диск. — К., 2001. — 319 с.
101. Ткаченко В., Каламбет С. Розвиток філософії оподаткування на основі визначення податкового потенціалу // Фінанси України. — 2001. — №1. — с. 30 - 33.
102. Троц Н. Методичні підходи до формування податкового навантаження в Україні / Троц Н. // Економічний аналіз. – 2011. – Вип. 8. – Ч. 1. – С. 85-89.
103. Угровецький О. П. Система оподаткування в Україні: становлення, реформування, адміністрування: монографія - Харків: ТД «Золота миля», 2008. – 328 с.
104. Федосов В. М., Львовчкін С. В. Проблеми розбудови податкової системи України // Фінанси України. — 1999. — № 6. — с. 40 - 48.
105. Федосова В.М. Бюджетна система : підручник/ на наук. ред./ В.М. Федосова, С.І.Юрія. – К.: Центр учбової літератури; Тернопіль : Економ. думка. 2012-871с.
106. Фінанси в період реформування агропромислового виробництва / Дем'яненко М. Я., Алексійчук В. М., Борщ А. Г. та ін.; За редакцією М. Я. Дем'яненка — К.: ІАЕ УААН, 2002 — 645 с.
107. Фінанси сільськогосподарських підприємств (посібник з питань фінансових відносин у ринкових умовах)/За ред. М. Я. Дем'яненка. — К.: ІАЕ, 2000. — 604 с.
108. Фінансовий і ціновий механізм АПК в умовах переходу до ринку / Саблук П. Т., Дем'яненко М. Я., Шпичак О. М. Та ін. За ред. П. Т. Саблука, М. Я. Дем'яненка, О. М. Шпичака, Д. В. Полозенка. — К.: Урожай, 1993. — 350 с.
109. Цимбал Т.Я. Держава, право та податкова система України (у схемах) : навч. посібн. / Т.Я. Цимбал. - Ірпінь, 2001. - 45 с.
110. Щодо ефективності реалізації завдань податкової реформи. Аналітична записка/Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/649/>
111. Юрій С. І., Бескид Й. М. Бюджетна система України. — К., 2000. — 312 с.
112. Юрій С. І., Таранов І.М. Оцінка ефективності надання пільг з оподаткування //Фінанси України. — 2002. — № 12.
113. Ярошенко Ф.О. Історія податків та оподаткування в Україні : навч. посібн. / Ф.О. Ярошенко, В.Л. Павленко. - Ірпінь, 2002. - 240 с.